de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

De minister van Justitie en Veiligheid
[redacted]
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak[redacted]

datum 5 juni 2019
[redacted]
[redacted]
ons kenmerk UIT 11654 STRA/RB
uw kenmerk 2541376
onderwerp Advies Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden

Geachte [redacted]

Bij brief van 4 april 2019, kenmerk 2541376, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna: 'de Raad') advies uit te brengen inzake Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden (hierna: 'het Besluit').

HET BESLUIT

Met het Besluit wordt beoogd het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden te wijzigen.

Ten aanzien van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken wordt onder meer voorgesteld de definitie van opsporingsambtenaren te wijzigen, zodat ook vrijwilligers bij de politie die met executieve politietaken of met de uitvoering van ondersteunende taken op het terrein van de technische recherche zijn belast bevoegdheden verkrijgen op grond van dat Besluit. De tweede wijziging heeft betrekking op de aanwijzing van huidskleur als uiterlijk waarneembaar persoonskenmerk. De derde wijziging ziet op de introductie van de mogelijkheid om DNA-onderzoek met behulp van gevalideerde mobiele apparatuur op locatie te verrichten door daarvoor opgeleide forensische opsporingsambtenaren. De vierde wijziging hangt samen met de verplichting die op de deskundige rust om verslag uit te brengen over een door hem uitgevoerd onderzoek. Volgens deze wijziging is die verplichting niet van toepassing indien het DNA-profiel van een onbekende verdachte niet heeft geleid tot een overeenkomst met een in de DNA-databank verwerkt DNA-profiel. Daarnaast wordt de deskundige in staat gesteld om vooruitlopend op het versturen van het verslag de opdrachtgever van het DNA-onderzoek alvast een terugkoppeling over het onderzoeksresultaat te geven. Ook worden termijnen gewijzigd waarbinnen de deskundige een aantal zaken na dagtekening van het verslag dient te regelen. De vijfde en zesde wijziging betreffen wijzigingen van de bewaarregeling en de bewaartermijnen. Voorgesteld wordt de bewaartermijnen te laten aansluiten bij de verjaringstermijnen.

De voorgestelde wijziging van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden betreft een verkorting van de bewaartermijn van verwijzingen naar andere bestanden waarin gegevens over de betrokkene ten behoeve van de toepassing van het strafrecht zijn verwerkt.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

ADVIES

1. Artikel 1, aanhef en onder e, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
De Raad beveelt aan het voorgestelde artikel 1, aanhef en onder e, van het Besluit DNA in strafzaken goed te laten aansluiten op de tekst van artikel 2 Politiewet 2012. Dit impliceert dat de voorgestelde tekst onder ten derde zou moeten luiden: *'een ambtenaar van politie als bedoeld in artikel 2, onder b of c, van die wet, voor zover hij is aangesteld voor de uitvoering van technische taken ten dienste van de politie'.*

2. Artikel 4, vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
Op grond van een nieuw vierde lid van artikel 4 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken vermeldt de functionaris die de opdracht tot het DNA-onderzoek geeft — dat is de (hulp)officier van justitie of de rechter-commissaris — in zijn opdracht ten minste de gegevens als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a tot en met c en e van dat Besluit. Volgens de toelichting op deze wijziging is de vermelding van die gegevens 'onder meer' van belang om de bewaartermijnen die voor de DNA-profielen en het celmateriaal gelden te kunnen naleven. Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) is belast met de bewaring van de DNA-profielen en het celmateriaal, maar het DNA-onderzoek waartoe de hier bedoelde opdracht wordt gegeven kan ook in een ander laboratorium worden uitgevoerd dan dat van NFI. Dat roept de vraag op in hoeverre de uitbreiding van artikel 4 (dat ziet op de opdracht aan het laboratorium) in het belang is van de naleving van de bewaartermijnen. De Raad acht een nadere toelichting op het belang (of de belangen) van de wijziging wenselijk.

3. Artikel 4a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken

3.1 Artikel 4a, eerste lid
Het voorgestelde artikel 4a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken voorziet in de mogelijkheid om onderdelen van het DNA-onderzoek die nu in het laboratorium van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) of een particulier DNA-laboratorium worden uitgevoerd, decentraal — vaak op of nabij de plaats delict — te verrichten. Uit het eerste lid van dit artikel volgt dat een opsporingsambtenaar daartoe celmateriaal in een daarvoor bestemd mobiel apparaat plaatst. Die opsporingsambtenaar wordt nader gedefinieerd in het (te wijzigen) artikel 1 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. In de

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

toelichting op het Besluit (p. 10) wordt beschreven dat de hier bedoelde opsporingsambtenaar een daarvoor opgeleide forensische opsporingsambtenaar betreft. Uit de tekst van het Besluit volgt dit echter niet. Daarmee lijkt er aan de in artikel 4a, eerste lid, bedoelde opsporingsambtenaar geen specifieke opleidingseis te worden gesteld. Juist die opleiding vormt een belangrijke waarborg voor de kwaliteit van het onderzoek en dient daarom naar het oordeel van de Raad in het artikel zelf tot uitdrukking te worden gebracht.

3.2 Artikel 4a, tweede lid
Uit het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, van het Besluit DNA-onderzoek volgt dat de opsporingsambtenaar de hiervoor (in artikel 4a, eerste lid) bedoelde onderzoekshandeling alleen kan verrichten als het landelijk politiekorps waar hij werkzaam is, daarvoor aan de hand van de eisen, genoemd in de NEN-EN ISO/IEC 17 025, is geaccrediteerd. De Raad merkt op dat indien en voor zover regionale eenheden daarmee niet automatisch geaccrediteerd zijn, de politie-eenheden Midden Nederland en Amsterdam met het oog op de in de toelichting genoemde pilots (p. 10) een accreditatie behoeven. De toelichting op het Besluit roept de vraag op of er wordt voorzien in een evaluatie van deze pilots en zo ja, of ook het openbaar ministerie en de Rechtspraak bij die evaluatie zullen worden betrokken. De Raad geeft u in overweging de toelichting op dit punt te verduidelijken.

3.3 Artikel 4a, derde lid
Volgens de toelichting op het Besluit (p. 14-15) wordt het celmateriaal dat na een DNA-onderzoek op locatie resteert naar het NFI gestuurd. Dat roept de vragen op of ervan wordt uitgegaan dat er resterend celmateriaal aanwezig is en of dit betekent dat het DNA-onderzoek met behulp van de mobiele apparaten alleen wordt uitgevoerd op bemonsteringen in die situaties waarin er veel materiaal te verkrijgen is (denk aan bloedsporen). De Raad beveelt aan de toelichting op dit punt te verduidelijken.

4. Artikel 5a Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden
De Raad beveelt aan het voorgestelde artikel 5a van het Besluit Identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden als volgt te formuleren: *'De gegevens, bedoeld in artikel 2, onder k, worden vernietigd twee jaar nadat de organisatie die die gegevens in de strafrechtsketendatabank heeft ingeschreven, die gegevens heeft uitgeschreven.'*

WERKLAST

Het Besluit leidt naar inschatting van de Raad niet tot substantiële gevolgen voor de werklast of organisatie van de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Besluit. Het Besluit stuit in zijn huidige vorm echter op een aantal bezwaren. De Raad vraagt u daarom om het Besluit op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en aan te passen.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Besluit, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst daarvan in het Staatsblad.

Hoogachtend,

[redacted]

Lid Raad voor de rechtspraak